

Overweging Basiliek Boxmeer 21 december 2025

Lezingen: Jes. 7,10-14; Mat. 1,18-24

Tot de vele manieren waarop we naar het Kerstfeest toelevan hoort ook de zogenoemde Adventskalender. Die begint meestal op 1 december en eindigt op kerstavond, soms op 1^e Kerstdag. Zo'n Adventskalender zit vol met luikjes, allemaal voorzien van een getal tussen de 1 en de 25. Als je het luikje opent van de betreffende datum tref je een aardigheidje aan. Vaak een chocolaatje of een andere kleine verrassing. Adventskalenders zijn er in allerlei uitvoeringen. Sommige verwijzen naar het kerstfeest, andere houden het meer algemeen, vaak in de sfeer van winterpret.

Wij hier volgen een eigen Adventskalender. Die is gebaseerd op het rooster van lezingen zoals die gepland staat voor dit kerkelijk jaar wat onlangs met de 1^e zondag van de Advent is begonnen. Volgens eigen gebruik van deze kalender mogen we elke zondag 2 of zelfs 3 luikjes openen. Laten we dus maar bij die van vandaag gaan kijken.

Als we het 1^e luikje openen zien we Achaz, in de 8^e eeuw vóór Christus koning van Juda. Hij kijkt ons aan met een benauwd gezicht. Achaz zit dan ook behoorlijk in het nauw. Hij is bang voor de machtige landen om hem heen en wil het met een van hen, Assyrië, op een akkoordje gooien. De profeet Jesaja raadt het hem af en houdt hem voor dat hij zijn vertrouwen op de Heer moet stellen. Doet Achaz dit niet, dan zal hij geen stand houden. Je kunt, zo voegt Jesaja eraan toe, de Heer om een teken vragen waaruit blijkt dat je op Hem kunt vertrouwen. Maar dat wil Achaz niet, bang als hij is dat de Heer zijn plan om hulp te zoeken zal doorkruisen met een teken waar hij niet op zit te wachten. Hij camoufleert deze beweegreden met de vroom aandoende opmerking dat hij de Heer niet op de proef wil stellen. Maar dat teken van Gods kant komt toch. Ongevraagd: 'Zie, de maagd zal ontvangen en een zoon baren en zij zal hem noemen: Immanuel.'

God wil het geluk van mensen. Dat is Gods eigenheid. Die eigenheid breekt altijd door, hoe dan ook, getuige het gegeven teken. Immanuel. 'God met ons'. De naam die de zoon krijgt zal bevestigen dat God inderdaad met zijn volk zal zijn.

De vraag voor ons op dit punt zou kunnen zijn: als het gaat om het welzijn van allen, kies ik er dan voor om nieuwe kansen aan te grijpen en daar, in Gods naam, zo creatief mee om te gaan dat inderdaad het geluk van allen daarmee gediend is, of schuif ik God terzijde en klamp ik me vast aan mijn eigen wensdromen waarvan anderen vrezen dat ze niet bijdragen aan geluk voor een ieder.

We gaan verder naar het volgende luikje. Als we dit opendoen kijkt Jozef ons aan. Ook met een benauwd gezicht. Maar om een heel andere reden dan bij Achaz. Jozef is getrouwd met Maria. De overeenkomst is al gesloten. Het wachten is op de dag dat de bruiloft zal worden gevierd en Maria bij hem zal komen wonen. Maar nou is Jozef onlangs tot de ontdekking gekomen dat Maria in verwachting is. Van wie is hem onbekend.

Buitenechtelijke zwangerschap werd in die tijd bestraft met de dood door steniging. Als Jozef de wet strikt volgt en Maria in het openbaar verstoot, staat haar dit afschuwelijk lot te wachten. Maar Jozef wordt beschreven als een 'rechtvaardige'. Hij volgt niet blind de wet. Zijn rechtvaardigheid gaat hand in hand met mededogen. Hij wil liever dat er recht wordt gedaan aan mensen dan aan de wet. Dus denkt hij erover om in stilte van Maria te scheiden. Maar dan is er in een droom die reddende engel. Die spreekt Jozef aan als 'zoon van David'. In een paar zinnen wordt aan hem datgene meegedeeld wat hem zijn eigen rol geeft waar het erom gaat dat Gods eigenheid om het geluk van mensen te willen ten alle tijden doorbreekt. Door Maria tot zijn vrouw te nemen en het Kind als het zijne te erkennen, door het zijn naam te geven, komt de zoon die geboren gaat worden ook te staan in de traditie van het koningshuis van David. Zo zal Jezus later ook gekend worden, als Zoon van David.

Dit alles neemt natuurlijk niet weg dat er in geestelijk opzicht het nodige van Jozef is gevraagd. Maar hij heeft het op kunnen brengen. Evenals Maria zei ook Jozef 'ja' toen hem werd gevraagd zijn taak op zich te nemen om het geluk van allen van Godswege door te kunnen laten breken. Wat we van Jozef op dit punt kunnen leren is dat hij zijn vertrouwen op God sterker liet gelden dan het volgen van zijn eigenbelang.

Zo hebben we vandaag die 2 luikjes geopend en geschouwd wat erachter schuilgaat. Inhoudelijk zijn ze ten eerste met elkaar verbonden. Het evangelie grijpt terug op de beschrijving van het teken in de eerste lezing: "Zie, de maagd zal zwanger worden en een zoon baren, en men zal Hem de naam Immanuel geven."

Dit teken zelf zullen we aanschouwen wanneer we aanstaande woensdagavond het luikje openen waarachter het nu nog schuilgaat.

Ruud Willemsen ocd